

Geografisk närhet som en förklaring till privatisering

Ulrika Winblad, docent

David Isaksson, doktorand

Institutionen för folkhälso- och vårdvetenskap

Uppsala universitet

UPPSALA
UNIVERSITET

Kan geografisk närhet förklara
privatiseringsgraden i
äldreomsorgen?

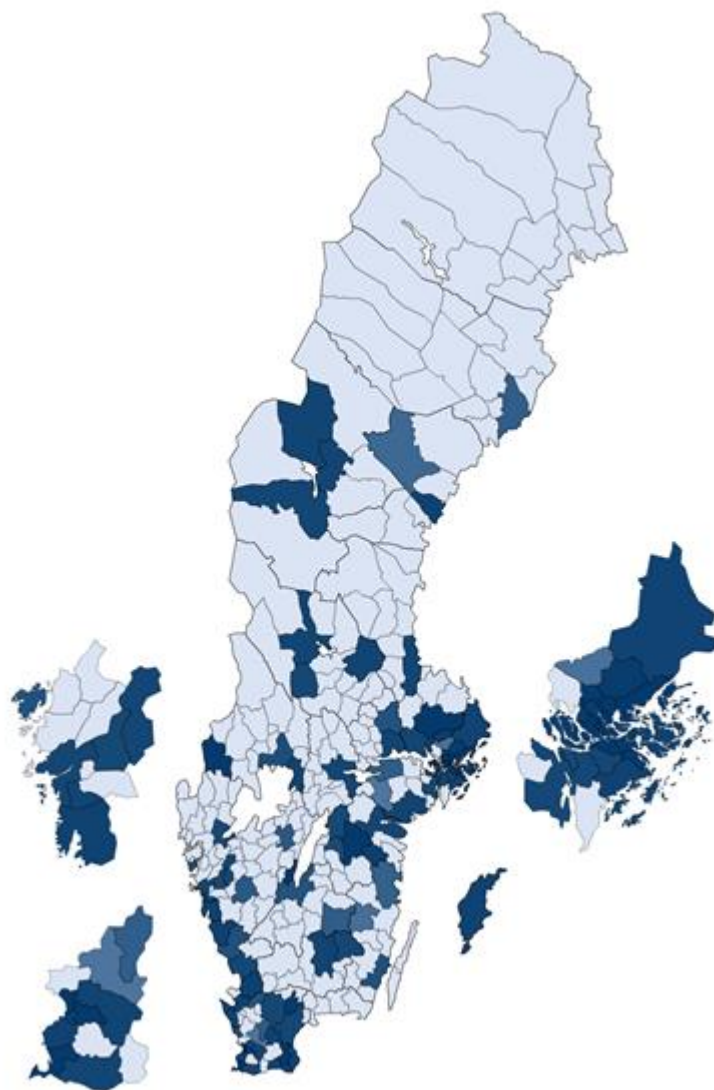

Tydliga kluster

- Utvecklingen av privat driven äldreomsorg är inte jämnt fördelad över landet
- Tydliga **kluster** av kommuner som privatiserat äldreomsorg. Närliggande kommuner har ofta valt att:
  - Lägga ut äldreboenden på entreprenad
  - Implementera LOV

UPPSALA
UNIVERSITET

Andel privat drivna äldreboendeplatser i privat regi 2012

Källa: Socialstyrelsen 2013

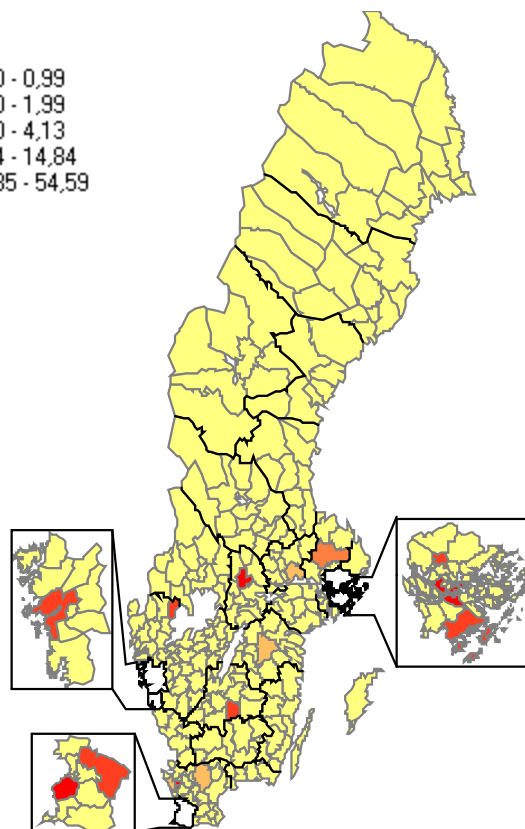
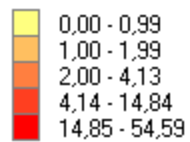
UPPSALA
UNIVERSITET

Hur har dessa kluster vuxit fram?

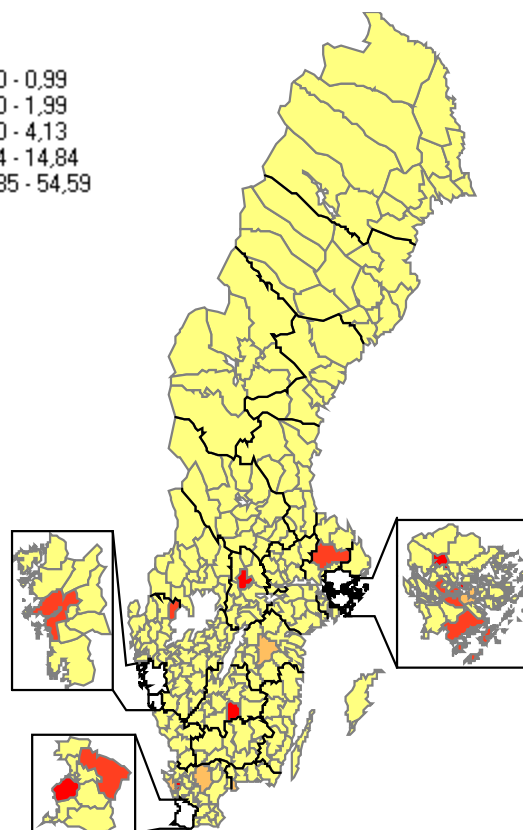
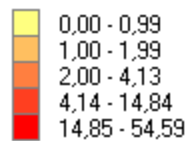
1990

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

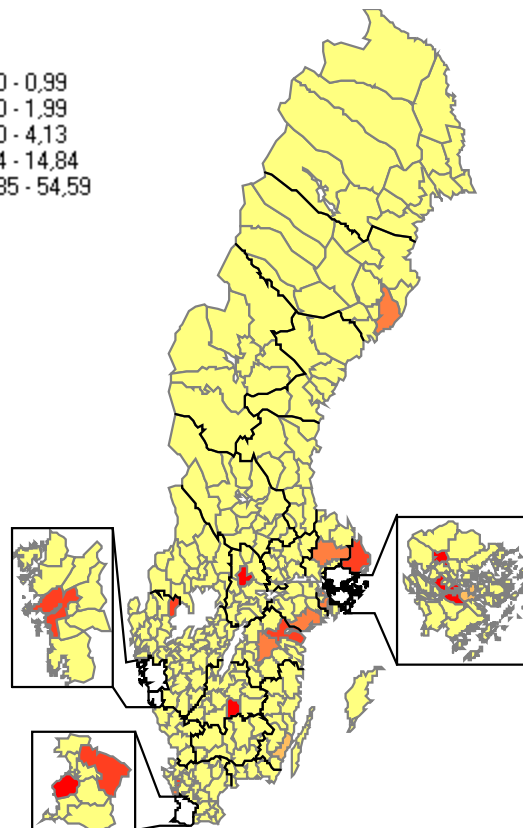
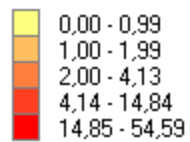
1991

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

1992

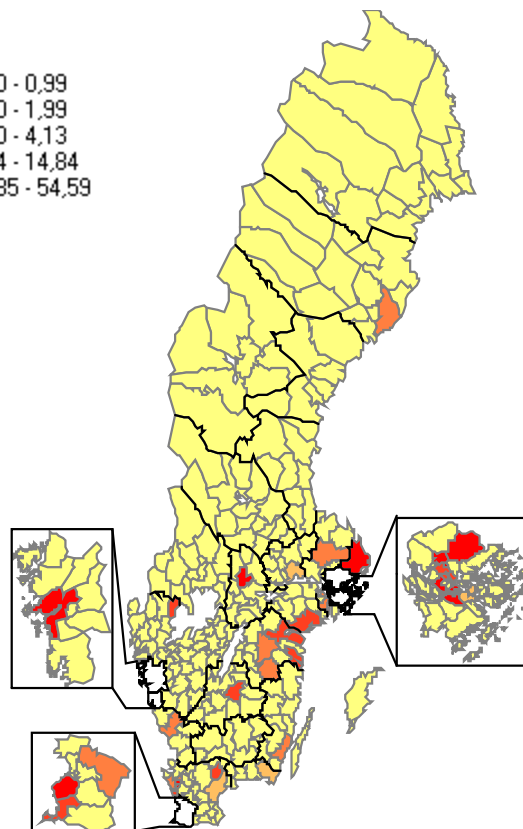
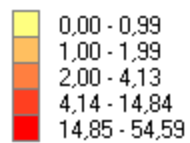

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

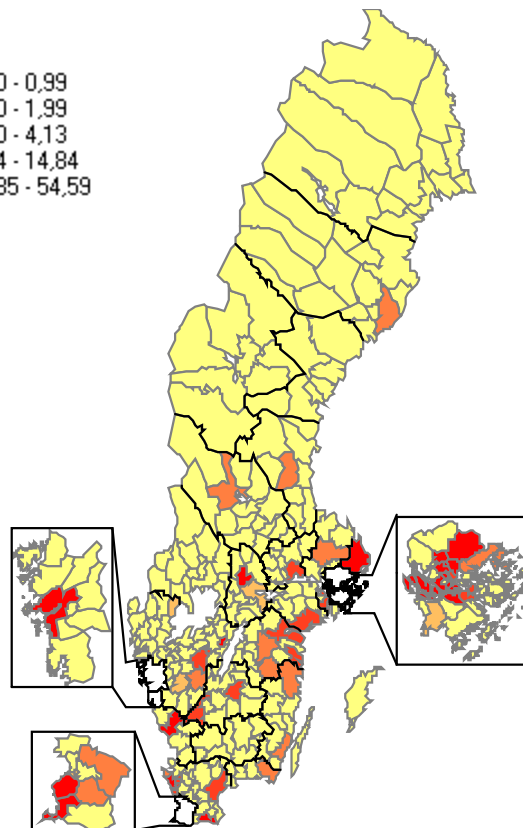
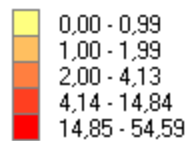
1993

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

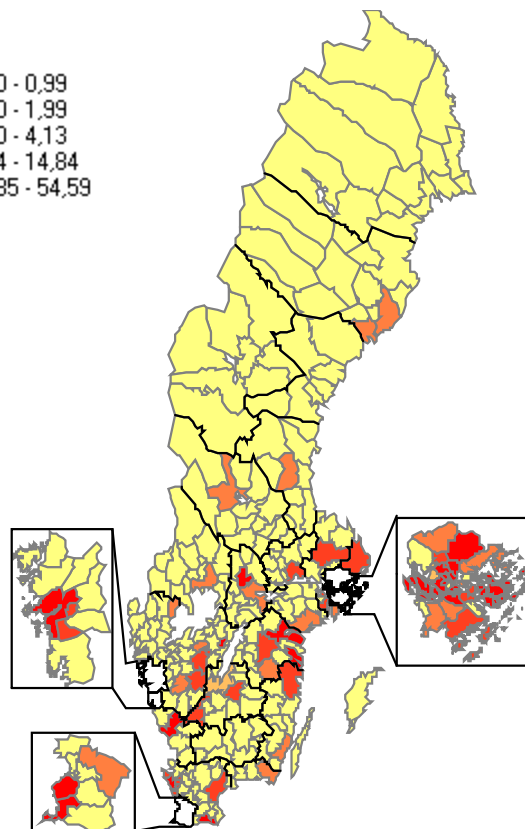
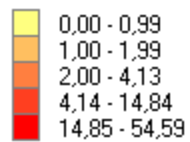
1994

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

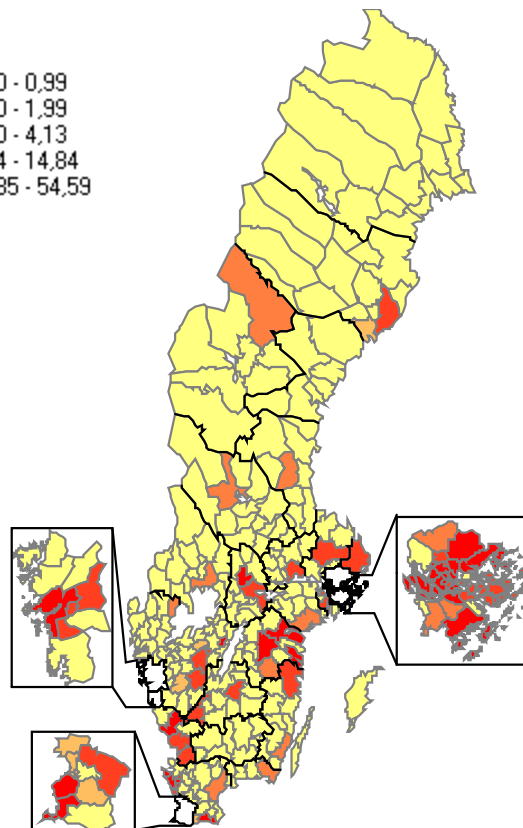
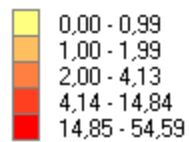
1995

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

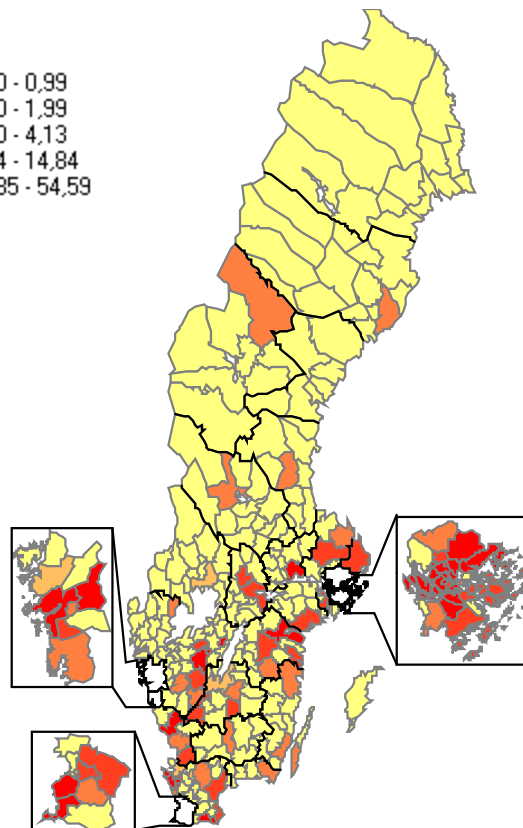
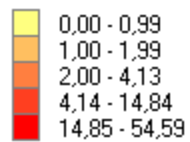
1996

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

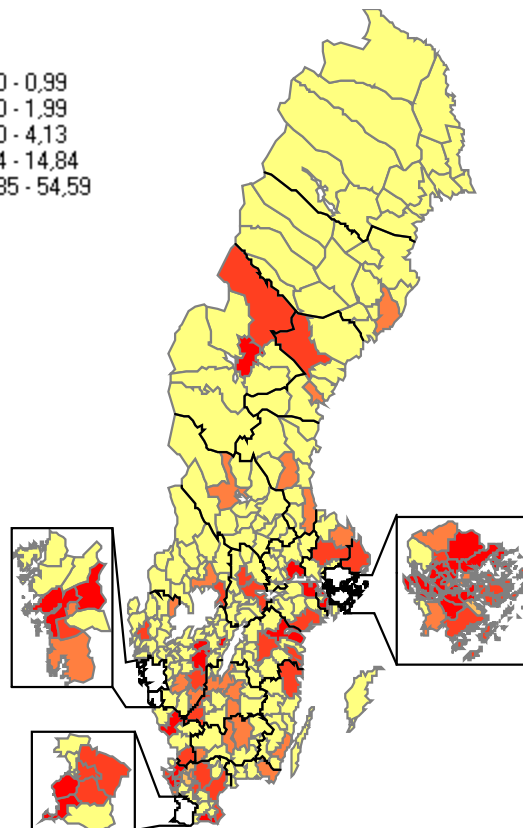
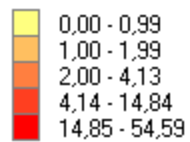
1997

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

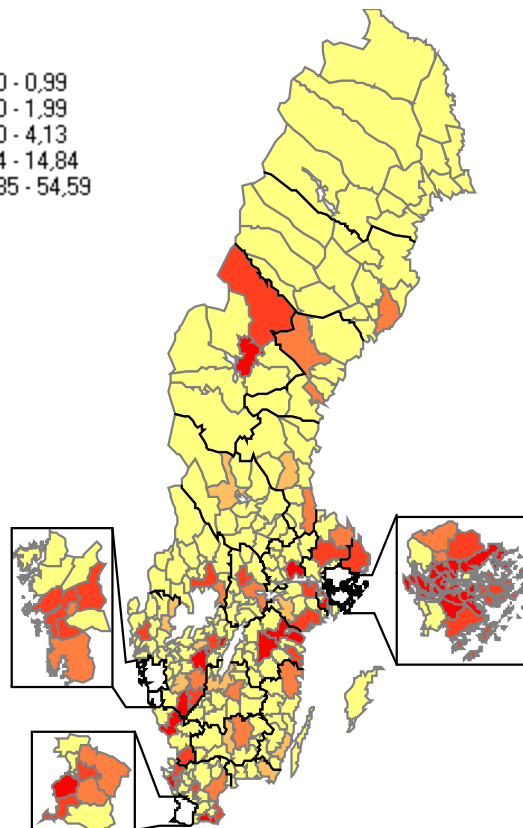
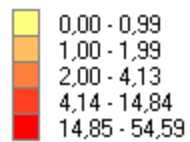
1998

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

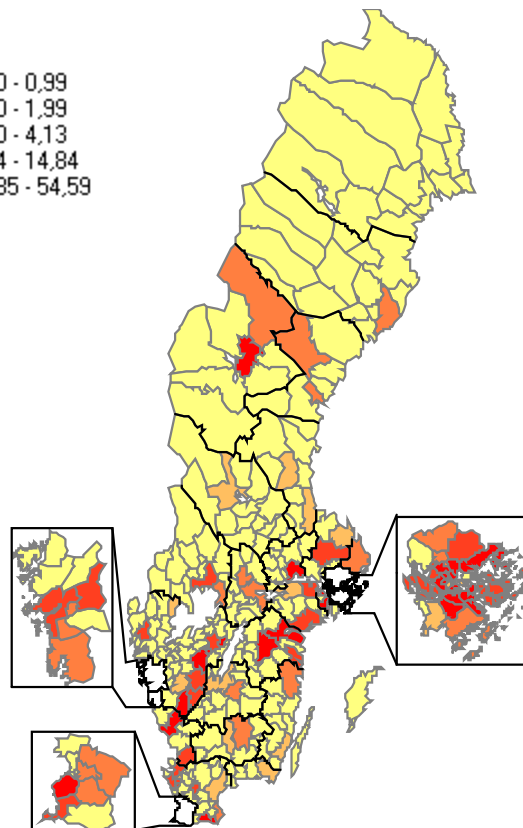
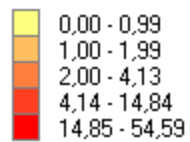
1999

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

2000

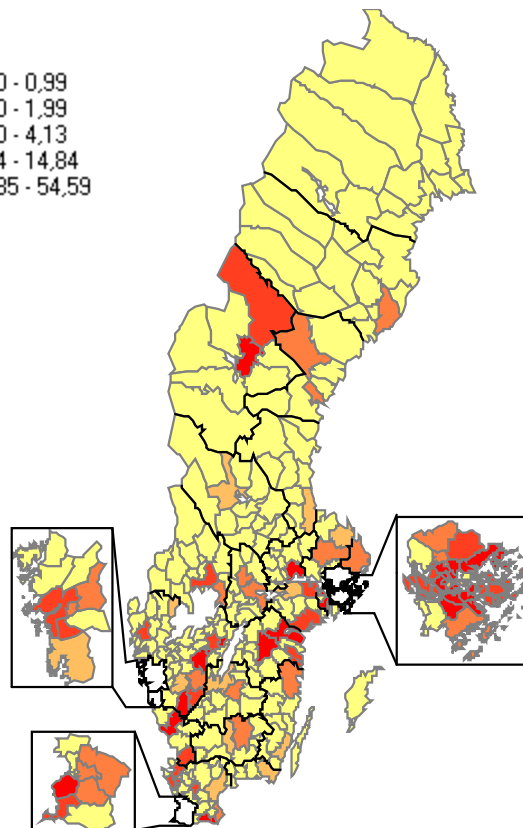
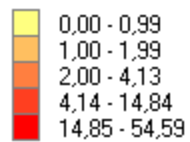

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

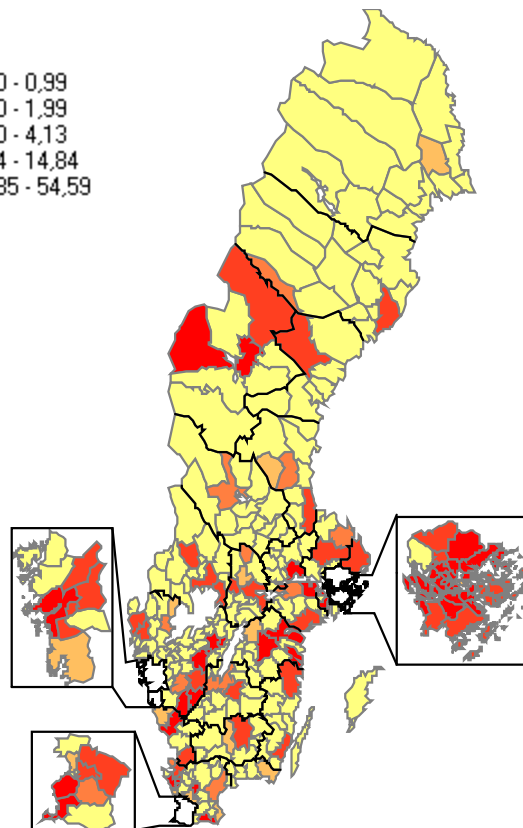
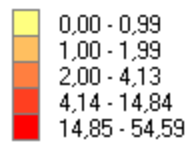
2001

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

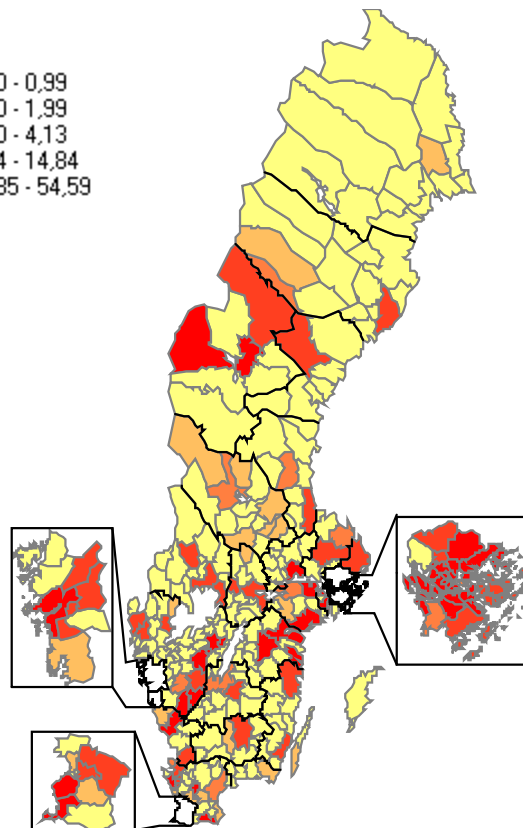
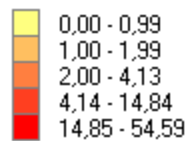
2002

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

2003

Andelen privat anställa i äldreomsorgen. Källa: SCB

Hur ser spridningsmönstret ut?

	Högermajoritet	Vänstermajoritet
Pionjärkommun	Ideologiska faktorer	Ekonomiska faktorer
Efterföljare	Ideologiska faktorer	Spridning från andra kommuner

Källa: Stolt & Winblad 2009

Företagens etableringsmönster

- Hur stor andel av välfärdstjänsterna som privatiseras beror också på var de privata företagen etablerar sig
- Företagen kan nå stordriftsfördelar genom att etablera sig i intilliggande kommuner (samordna matleveranser, gemensamma bilpooler och personal)
- Inget tydligt spridningsmönster – de stora företagen etablerar sig inte i intilliggande kommuner

Slutsatser

- Kommuner som öppnat upp för privata alternativ ligger ofta nära andra kommuner som gjort samma sak
- Lärande, imitation eller konkurrens?
- Geografisk närhet verkar inte lika viktigt för företagens etableringsmönster
- Vi behöver veta mer om mekanismerna för spridning och vilka arenor/organisationer som gynnar geografisk spridning